02/08/2019

Στην Πρίγκηπο ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Στην Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στην Πρίγκηπο αναμένεται να μεταβεί η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης, όπου θα χοροστατήσει κατά τη Θεία Λειτουργία επί τη εορτή της Θείας Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού στις 6 Αυγούστου. Το απόγευμα της ίδια ημέρας θα τελεσθεί ο Μέγας Εσπερινός.

Η «Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή της Θείας Μεταμορφώσεως του Σωτήρος», πιο γνωστή ως «Χριστός», είναι κτισμένη στα νοτιοδυτικά της Χώρας της Πριγκήπου, στα δασωμένα υψώματα του ομώνυμου βουνού.

Η ίδρυσή της ανάγεται στα βυζαντινά χρόνια. Σε χρυσόβουλο του αυτοκράτορα Μανουήλ Α΄ Κομνηνού του έτους 1158 υπονοείται η ύπαρξη μιας μονής στην Πρίγκηπο και θεωρείται ότι πρόκειται για τη μονή του Σωτήρος Χριστού. Το

καθολικό της μονής είναι κτισμένο σε θεμέλια αρχαιότερου ναού, που χρονολογείτο από τα χρόνια της βασιλείας του Θεοδοσίου Α΄. Την πρώτη γραπτή μαρτυρία της ύπαρξης της μονής έχουμε το 1563 από οθωμανικό κατάστιχο, ενώ το 1597 ανακαινίζεται από δυο μοναχούς. Οι ιδιοκτησίες της εκτείνονταν σε όλο το ομώνυμο βουνό και στις κατάφυτες με αμπέλια και αγρούς πλαγιές του ως τις περιοχές του Νιζαμιού και του Διάσκελου. Στα ανατολικά οι κτήσεις της συνόρευαν με τις ιδιοκτησίες του ναού ή μοναστηριού του Αγ. Νικολάου.

Το 1753 η διαχείριση της μονής ανατέθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο στη συντεχνία των μπεζηρτζήδων της Πόλης, οι οποίοι το 1782 την ανέθεσαν στη Μονή Εσφιγμένου του Αγίου Όρους, μη δυνάμενοι περαιτέρω να συνεχίσουν να τη συντηρούν. Τελικά, το 1793 τέθηκε πάλι υπό τη διοίκηση του Πατριαρχείου, που ανέθεσε την επιστασία και ανακαίνισή της στον άρχοντα Παχάρνικο Χριστόδουλο Βλαχούτζη. Πέντε χρόνια αργότερα ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε’ την προσήλωσε στην «Κοινή Σχολή των ελληνικών μαθημάτων». Γενικά, στο θέμα της επιστασίας οι περιπέτειες της μονής συνεχίστηκαν και το 19ο αιώνα. Το 1866, έπειτα από τη θητεία του στον οικουμενικό θρόνο, ο τέως Πατριάρχης Σωφρόνιος Γ΄ αποσύρθηκε στο σπίτι του στην Πρίγκηπο. Έμεινε ως το 1870 που εξελέγη Πατριάρχης Αλεξανδρείας. Την περίοδο της παραμονής του στο νησί, με δική του πρωτοβουλία ανακαινίστηκαν τα κτίρια της μονής και ανεγέρθηκε νέος μεγαλύτερος καθολικός ναός, τα εγκαίνια του οποίου έγιναν το 1869. Το 1903 τα εισοδήματα της μονής εκχωρήθηκαν στο «Εθνικό Ορφανοτροφείο», εκτός από ένα τμήμα που θα πήγαινε στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, από την οποία ορίστηκε να εξαρτάται. Τα κτίρια του Ορφανοτροφείου ανεγέρθηκαν με χρήματα της ευεργέτιδος Ελένης Γεωργίου Ζαρίφη.

Μεταγενέστερα στα κελιά της μονής φιλοξενήθηκαν εργαζόμενες κοπέλες και πιο πρόσφατα ενοικιάζονταν ως θερινά καταλύματα σε οικογένειες της Πόλης. Ήδη από το 1964 είχε απαγορευτεί η λειτουργία του Ορφανοτροφείου, το οποίο είχε μόλις ανακαινιστεί. Το 1999, στο σεισμό της Νικομηδείας, το καθολικό της μονής έπαθε σοβαρές ζημιές και χρήζει επισκευής.